

KEZDŐ EGYETEMI HALLGATÓK FELKÉSZÜLTSGE A HOSSZABB ÍRÁSBELI MUNKÁK SIKERES ELKÉSZÍTÉSÉRE

Az egyetemi tanulmányok szerves részét képezi a mindennapi rövid határidős feladatok mellett az átfogóbb ismereteket kívánó, nagyobb léptékű írásbeli munkák elkészítése is. Ide tartoznak a szemeszterek évfolyamdolgozatai, a záródolgozatok, diplomamunkák, pályázatok stb. Az ilyen és az ehhez hasonló feladatok sikeres megoldásához nem elég az adott szakterület kívánt ismerete. Az írásbeli munkák formai megkötései nemegyszer jobban felemésztik a hallgatóknak a feladatra kijelölt idejét, mint a kellő szakmai ismeretek elsajátítása. Gyakran előfordul, hogy a jó tartalom helytelenül megtervezett és kivitelezett formai résszel párosul. Ez a feladat megismétléséhez, más esetben (pl. a záró-, pályamunkák, diplomamunkák stb.) elutasításához vezethet. A hallgatóknak tehát a tanulmányok megkezdése elején ismerniük kellene a az írásbeli munkák formai szabályait is (ISO 690 stb.). Mennyire felkészültek a kezdő hallgatók az ilyen feladatokra? A Szlovák Műszaki Egyetem gépész- és a vegyészmérnöki karán, tesztalapos felmérést végeztünk a hallgatók körében. A gépészek a téli szemeszterben a Bevezető a mérnöki tanulmányokba tantárgy keretén belül foglalkoztak az írásbeli munkák formai részével is, míg a vegyészeknél ilyen irányú felkészítés nem folyt. A felmérés a nyári szemeszter elején történt. A kapott eredményeket foglalja össze a felszólalás anyaga.

A mintát alkotó csoportok rövid jellemzése

Az elért eredmények korrekt értékeléséhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a mintát képező csoportokat pontosabban is jellemezzük:

A gépészek csoportját 81 hallgató alkotta. A nagy többségben fiúkból álló csoportban mindössze 5 lány volt. Ez az összetétel jól tükrözi a gépészeti kar jelenlegi hallgatóinak összetételét. A hallgatók különböző középiskolákból érkeztek. A diákok közül 22 diák a gimnáziumi tanulmányok után került az egyetemre. A mintából 10 diák nem tüntette fel az előző iskolája típusát.

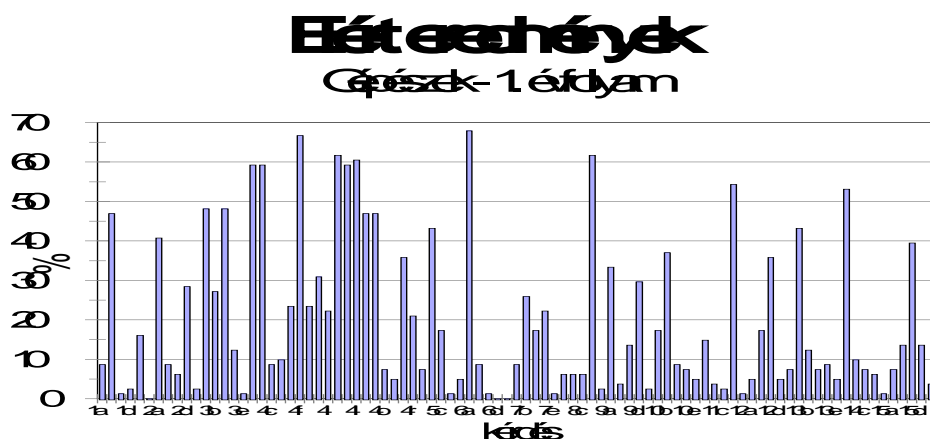
A vegyészek csoportja 34 tagú volt. Közel azonos volt benne a fiúk és a lányok száma (16/15). A csoportban 12 gimnáziumot végzett diák volt, 9 nem tüntette fel ezt az adatot.

A mintákat alkotó hallgatók kora 19–24 év volt, közülük a gépészek és a vegyészek esetében is a legtöbbjük 19 éves diák volt.

A vizsgálati eredmények rövid áttekintése

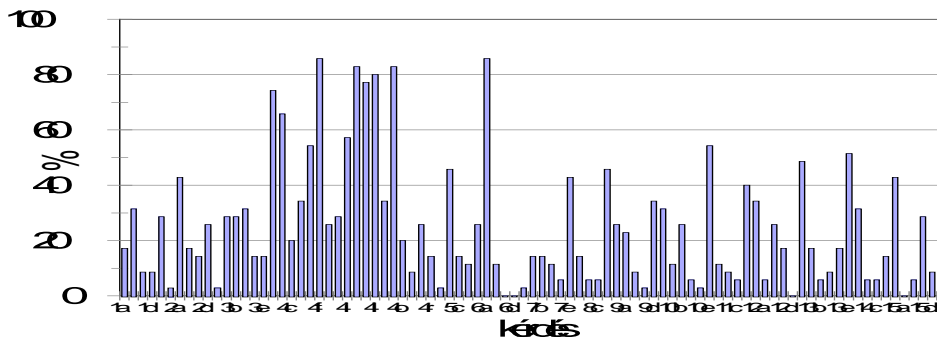
Mint ahogyan már említettük a hallgatók felkészültségét a hosszabb írásbeli munkák sikeres elkészítésére a tesztlapok kitöltése alapján értékeltük. Mindkét minta teljesen azonos tesztlapot töltött ki néhány hónap időbeli különbséggel (a gépészek téli szemeszter, vagyis a felkészítés végén, a nyári szemeszter elején pedig az ilyen irányú felkészítést nem kapott vegyészek). A tesztlapok az adott témakörből kiválasztott 15 kérdést tartalmaztak általában 5, illetőleg 6 bekarikázással megjelölhető válasszal. Egy kérdés esetében a hallgatóknak 19 lehetséges válaszból kellett kiválasztani a kérdés megválaszolásához szükséges helyes fogalmakat. Minden kérdés válasza között szerepelt az a lehetőség is hogy „nem tudom”. Tartalmát tekintve a kérdések az idézetek, idézés helyes módjaira, a hosszabb írásbeli munkák formai, tartalmi felosztására, annak standardizált követelményeire (szabványos oldal stb.) valamint az egyes részek tartalmára vonatkoztak. Természetesen az alapvető szabvány mindegyikben az ISO 690 illetőleg ennek az elektronikus médiumokra alkalmazott kiegészítése az ISO 690-2 volt.

Voltak kérdések, amelyekre a két csoport hallgatói szinte azonos módon választottak, de voltak olyan kérdések, ahol lényeges különbségek jelentkeztek az elért eredményekben. A helyes válaszok: 1b, 2d, 3abc, 4bdeijklm, 5b, 6a, 7b, 8d, 9a, 10b, 11d, 12c, 13d, 14a, 15d.

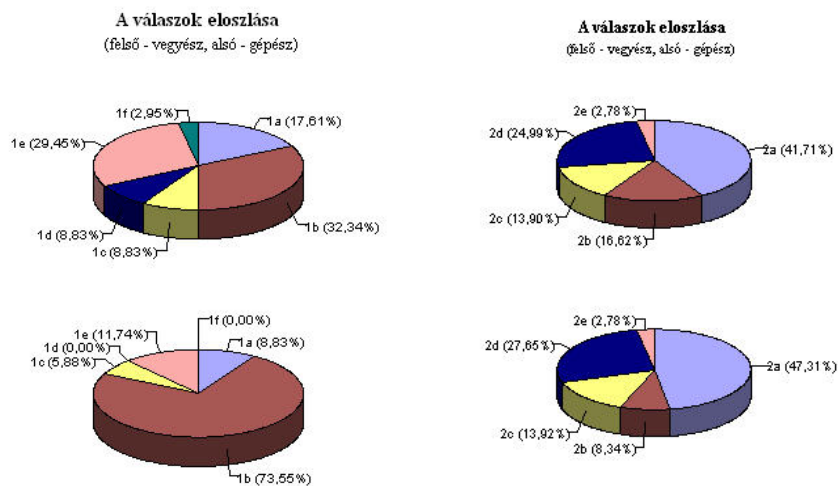

1. ábra: A gépészek válaszainak eloszlása

Életrajzok Vegyesek-1.évfolyam

2. ábra: A vegyesek válaszainak eloszlása

3. ábra: A válaszok eloszlásának összehasonlítása az 1. és második kérdésnél.

Az 1. kérdésben arra kértük a választ a hallgatóktól, hogy válasszák ki a felsorolt lehetőségekből, formailag milyen módon jelölnék meg a szövegben mások gondolatait, ha az idézett rész hossza meghaladja a 4 sort (a b válasz volt a helyes).

A 2. kérdésben a szöveg formai, fejezetekre való bontásának, számokkal jelölt hierarchikus felosztásának módját kellett meghatározni (a d válasz volt a helyes).

Ahogy az a 3. ábrából kitűnik az 1. kérdésre adott válaszok eloszlása diametrálisan eltérő volt a két vizsgált csoportnál, míg a 2. kérdésnél szinte azonos eloszlás alakult ki a csoportok válaszaiban. Az 1. kérdés választát csak a helyes válasz ismeretében lehetett meghatározni, az intuíciónak itt nem sok szerepe volt. A második kérdésnél kis odafigyeléssel, dedukcióval könnyebben meg lehetett határozni a helyes választ, de ez még az eloszlások ilyen mértékű hasonlóságát nem indokolja meg.

A 3. kérdésre adott válaszban az idézett szerző feltüntetésének néhány helyes módját kellett megjelölni. Itt a gépészek bizonyultak jobbnak 48,15% helyes válasszal a vegyészek 31,43%-ával szemben.

A 4. kérdésben a hosszabb írásbeli munkák kötelező részeit kellett kiválasztani a lehetséges komponensek közül. Ez volt talán időben és figyelemben a legigényesebb kérdés. A sok lehetőség miatt itt a válaszok nagy szóródást mutattak.

Az 5. kérdés a szabványosított oldalra vonatkozott. Érdekes, hogy itt a vegyészek adták a legtöbb jó választ (45,7%) igaz, hogy ők jelölték meg egyben legnagyobb számban a nem tudom választ is (25,7%). A csoport negyede tehát biztosan nem tudta a helyes választ. A gépészek 43,2% tudta a jó választ, és csak 4,9% válaszolt úgy, hogy nem tudja a helyes választ. Egészében véve tehát a gépészek felkészültsége volt itt is jobb.

A 6. kérdés megválaszolása igen érdekesen alakultak. A vegyészek közül 88,2% míg a gépészek közül „csak” 67,9% adta meg a helyes választ. Ami érdekes a válaszokban senki sem állította, hogy nem tudja a helyes választ arra a kérdésre „Mi az idézet?”.

A 7. kérdésben arra kellett válaszolniuk, mi az idézés. Mivel itt a fogalom pontos meghatározása összetettebb definícióval történik, nehezebb volt a helyes válasz megadása. Itt a gépészek 34,4% adott helyes választ a vegyészek 16,7%-ával szemben.

A 8. kérdésben a parafrázis meghatározásában a gépészek 74,6% tudta a helyes választ. A vegyészeknél a helyes választ a diákok 45,7% választotta.

Hasonló volt a helyzet a többi kérdésnél is, amelyek a szerzővel, a kézirattal stb. foglalkoztak.

Az eredmények összefoglalása

Az eredmények tükrében kimondhatjuk, hogy a két csoport közül a felkészítést abszolváló gépészek bizonyultak sikeresebbnek. Az eredmények azt is elárulták, hogy vannak még hiányosságok, ami a tanmenet jövőbeli korrekcióját teszi szükségessé. Egészében véve úgy tűnik, hogy a gépészek felkészítése az eredmények szerint meghozta a gyümölcsét. Erről a teszt eredményein kívül más források visszajelzései is tanúskodnak. A kollégák, zsűritagok állításai szerint a diákversenyek, pályázatok írásos munkái formailag érezhetően javultak. A téma jobb felosztása, tagolása miatt javult annak érthetősége, tehát a tartalomban is javulás állt be. Jóval kevesebb munkát kellett formai hibák miatt átdolgozásra visszaadni, esetleg alkalmatlanság miatt kizárni a versenyből. Ez biztató jel a diákok jövőbeli érvényesülése szempontjából.